17 AĞUSTOS DEPREMİNİ UNUTMA

Contributed by operator1
Wednesday, 17 August 2022 09:13 -

1999 Gölcük Depremi, İzmit Depremi, Marmara Depremi ya da 17 Ağustos 1999 depremi, 17 Ağustos 1999 sabahı, yerel saatle 03.02'de gerçekleşen, Kocaeli/Gölcük merkezli deprem. Richter ölçeğine göre 7,5 Mw büyüklüğünde gerçekleşen deprem, büyük çapta can ve mal kaybına neden olmuştu.

Deprem gerek büyüklük, gerek etkilediği alanın genişliği, gerekse sebep olduğu maddi kayıplar açısından son yüzyılın en büyük depremlerinden biridir. Depremin Türkiye'nin önemli bir sanayi bölgesi olan Marmara Bölgesi'nde meydana gelmiş ve çok geniş bir coğrafyayı etkilemiş olması, ülkede büyük sıkıntılara neden olmuştur.

Artık, her afetten sonra sık sık yapılan "yara sarma" anlayışından vazgeçip, bilimin, tekniğin yol göstericiliğinde afet öncesi alınacak önlemlerle, afet zararlarını kabul edilebilir sınırlara indirmek hedeflenmelidir.

Türkiye "Afet Güvenli Kentler" oluşturma çalışmalarına hızla başlamalı, günümüz bilim ve teknolojisi kullanılarak "yaşanabilir ve güvenli" kentler yaratılmalıdır.

Kentsel dönüşüm çalışmaları Merkezi yönetimce planlanarak vatandaşa mali yük getirmeden en riskli alanlardan başlayarak en geç 5 yıl içinde bitirilmelidir. Bunun bir seferberlik havası içinde yapılması önemlidir.

Bu çalışmaların finansmanı yapılaşmaya açılacak yeni alanlardan elde edilecek rantlardan sağlanabilir.

Her türlü teknik elamanı içinde barındıran sadece Ankara'da kamu, üniversite ve özel sektörden 1500 yakın mühendis, mimar, şehir plancısı ve diğer teknik eleman üyesi bulunan Ülkücü Teknik Elemanlar Derneğinin afete dayanıklı güvenli kentler oluşturulmasında üzerlerine düşeni yapacağından kimse kuşku duymamalıdır.

23 yıl önce yaşadığımız depremde hayatını kaybedenlere bir kez daha Allahtan rahmet diliyoruz. ÜLKÜTEK

17 Ağustos depremi, tüm Marmara Bölgesi'nde, Ankara'dan İzmir'e kadar geniş bir alanda hissedildi. Resmi raporlara göre, 17.480 ölüm, 23.781 yaralı oldu. 505 kişi sakat kaldı. 285.211 ev, 42.902 iş yeri hasar gördü. Ayrıca 133.683 çöken bina ile yaklaşık 600.000 kişiyi evsiz bırakmıştır. Yaklaşık 16 milyon insan, depremden değişik düzeylerde etkilenmiştir. Bu nedenle Türkiye'nin yakın tarihini derinden etkileyen en önemli olaylardan biridir.

Depremin yol açtığı yıkımlar Kocaeli, Yalova, Sakarya, Bolu, Düzce illeri başta olmak üzere İstanbul, Bursa, Tekirdağ, Eskişehir ve Zonguldak illerinde de can kayıplarına ve hasarlara neden olmuştur. Ayrıca yapılarda meydana gelen kimyasal madde sızıntıları ve yangınlar insanların zehirlenmesine ve bir çevre felaketinin ortaya çıkmasına yol açmıştı.

17 Ağustos, afetlere karşı güvenli bir yaşam ve depremle yaşamayı öğrenebilmemizi, bize anımsatan bir tarih olmuştur.

Türkiye yaklaşık olarak dünyadaki depremlerin 1/5'ini oluşturan Akdeniz-Alp-Himalaya adıyla anılan en etkin deprem kuşağı üzerinde yer almaktadır. Ülkemizi kuzeyden, güneyden ve batıdan saran bir deprem kuşağı topraklarımızın %92'sinde deprem tehlikesi yaratmaktadır.

Ülkemiz, tektonik, jeomorfolojik yapısı ve sahip olduğu iklim özellikleri nedeni ile büyük can ve mal kayıplarına yol açan doğal afetlerle sık sık karşılaşmaktadır ve karşılaşmaya bundan sonra da devam edecektir. Mevcut deprem bölgeleri haritamıza göre; topraklarımızın %66'sı 1'inci ve 2'inci derece deprem bölgesinde bulunmaktadır.

Konutlarımızın %44'ü 1. derece, % 25'i 2. derece deprem bölgesinde yer alırken, nüfusumuzun yaklaşık 34 milyonu yani %43'ü 1. derece, yaklaşık 22 milyonu yani %30'u 2. derece deprem bölgesinde yaşamaktadır. Yapılarımızın ve ülke nüfusunun büyük bir çoğunluğunun bulunduğu 1. ve 2. derece deprem bölgelerinde büyük bir deprem olma olasılığı her zaman vardır ve yüksektir. Sadece depremler yüzünden, 1900'lerden bu yana yaklaşık 100 bini aşan sayıda vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 500 bine yakın yapımız hasar görmüştür.

2012 yılında yürürlüğe giren ülkemizin afet konusundaki ilk strateji belgesi olan Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı'nın (UDSEP-2023) deprem konusunda geleceğe ilişkin çalışmalarda bize yol gösteren rehber olacağına inanılmıştı. Ancak maalesef değişik nedenlerden dolayı bu konuda fazla bir yol alınmadı. Bunu kaygıyla izliyoruz.

17 Ağustos 1999 Gölcük Merkezli Doğu Marmara Depreminin üzerinden 23 yıl geçmesine rağmen ne yazık ki, mekan ve çevre güvenliği olan bir yapılaşma düzeni oluşturulamadı. Toplumsal yaşam, deprem tehlikesi dikkate alınarak düzenlenmedi. Aradan geçen 23 yılda çok şey söylendi, çok şey yazıldı, fakat uygulama alanında deprem gerçeği ile sağlıklı bir şekilde yüzleşilemedi.

Biliyoruz ki; ülke ve bölge düzeyinde yerleşim politikalarının fiziki planlamasının hazırlanması, kent ölçeğinde rantsal anlayıştan uzak arazi kullanım planları yapılması, afet etkilerine dayanıklı yapım sistemlerinin teşviki ve stratejisinin geliştirilmesi, uygun mühendislik tekniklerinin sağlanması, Ar-Ge desteklerinin sağlanması, hedeflenen strateji ve planların hayata geçirilmesi ve ilgili tüm kanun ile yönetmeliklerinin afet risklerini azaltma odaklı olarak yeniden düzenlenmesi ve gereği gibi uygulanması, denetlenmesi bizi dünya standartlarında çağdaş, çevre, plan, fen ve sağlık açısından uygun ve güvenli yaşam mekânlarına sahip olma ve ülke koşullarını da gözeterek amacına ulaştıracaktır.

Tüm bunların gerçekleştirilmesi için üniversite, sanayi, inşaat sektörü, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumları arasındaki işbirliğinin etkili bir şekilde güçlendirilmesi gerekmektedir. Ülkütek bu konuda üzerine düşeni yapmaya hazırdır.

Depremlere karşı alınması gereken önlemler ivedi bir öneme sahiptir.

Mevcut Yapı Denetim Yasası'nın öngördüğü, ticari yanı ağır basan yapı denetim şirketi ve öngörülen teknik müşavirlik şirketi modeli yerine uzmanlık ve etik niteliklere sahip yapı denetçilerinin etkinliğine dayalı, yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeli benimsenmelidir. Bu denetimlerin İyi yetişmiş uzmanlardan oluşacak bir kamu kuruluşu tarafından denetlenmesi Türkiye koşullarına daha uygundur. Bu kuruluşun günlük siyasetin dışında tutulması iktidar ve muhalefet olmak üzere herkesin yararına olacaktır.

Artık, her afetten sonra sık sık yapılan "yara sarma" anlayışından vazgeçip, bilimin, tekniğin yol göstericiliğinde ve Ülkemiz koşullarına uygun afet öncesi alınacak önlemlerle, afet zararlarını kabul edilebilir sınırlara indirmek hedeflenmelidir.

Türkiye "Afet Güvenli Kentler" oluşturma çalışmalarına hızla başlamalı, günümüz bilim ve teknolojisi kullanılarak "yaşanabilir ve güvenli" kentler yaratılmalıdır.

Belediyelere bırakılan Kentsel dönüşüm çalışmalarında ticari amaçlara hizmet etmiş risk önceliği daha az olan rant getiren alanlar öncelikli olarak dönüştürülmüştür. Rant getirmeyen çok riskli alanlar maalesef hala dönüştürülememiştir.

Kentsel dönüşüm çalışmaları ülke çapında merkezi bir planlama ile yapılarak öncelikle en riskli alanlara öncelik verilerek vatandaşa herhangi bir yük getirmeden ilk depremde yıkılacak ve binlerce ev ve can kaybı önlenmelidir. Bu süreç 5 yıl içinde tamamlanmalıdır. Bu iş belediyelere bırakılmamalı merkezi yönetim tarafında oluşturulacak

yeni bir kurum tarafından yapılmalıdır.

Her türlü teknik elamanı içinde barındıran sadece Ankara'da kamu, üniversite ve özel sektörden 1500 yakın mühendis, mimar, şehir plancısı ve diğer teknik eleman üyesi bulunan Ülkücü Teknik Elemanlar Derneğinin afete dayanıklı güvenli kentler oluşturulmasında üzerlerine düşeni yapacağından kimse kuşku duymamalıdır.

Depremde hayatını kaybedenlere bir kez daha Allahtan rahmet diliyoruz. ÜLKÜTEK